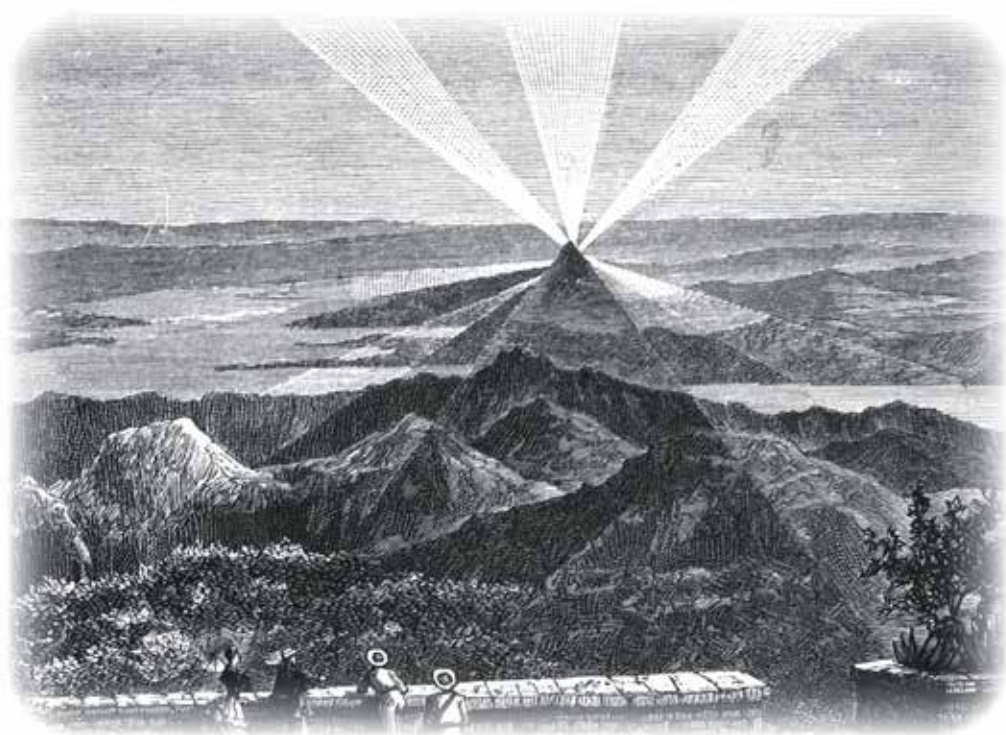

BERGET ADAMS PIK

1884

Skildring
av bergstoppen Adams pik
år 1884

av Dr Halfdan Kronström

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-199-5

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Det är ett av världens märkligaste berg.

Vid soluppgången kan man här följa hur bergets skugga skapar ett fantastiskt ljusspel.

I den här e-boken kan du läsa en berättelse från 1884 om berget Adams pik.

Det här berget på Sri Lanka kallas för "Adams pik" men heter egentligen Sri Pada hos den lokala befolkningen.

Berget ligger på 2 243 meter över havet och dess trekantiga form skapar varje morgon otroligt vackra ljus- och skuggeffekter som lockar tusentals besökare.

Här finns också ett mytomspunnet fotspår i berggrunden. Men det träskjul som nämns i texten är sedan länge utbytt mot ett tempel med en omgivande mur.

När den här texten skrevs hette Sri Lanka fortfarande Ceylon. In-vånarna här kallas i dag för lankeser.

Textens författare kallar sig "Dr Halfdan Kronström". Men det är en pseudonym för bokförläggaren Karl Fredrik Kruhs [1841–1917].

Skildring av bergstoppen Adams pik

Den här texten publicerades ursprungligen år 1884 i tidskriften "Undrens verd" med rubriken "Adams pik och dess skugga". Författare till texten är Dr Halfdan Kronström (1841-1917).

Adams pik på ön Ceylon är för resanden ett föremål af mer än vanligt intresse, emedan deruppe på toppen finnes ett jättestort fotsteg, om hvars tillkomst åtskilliga legender äro i omlopp, och emedan i dagbräckningen bergets förlängda skugga, bortåt 130 kilometer lång, framter förhållanden af högst sällsam natur. Man kan ej undra öfver att cingaleserne betrakta piken, som icke sällan döljer sitt hufvud i molnen, med vidskeplig vördnad.

Piken reser sig lik en sockertopp till en höjd af 2,250 meter öfver hafsytan. Den ligger omkring 72 kilometer östsydöst från Colombo och beherskar en makalöst präktig utsigt öfver öns område. Muhammedanerna mena, att människoslägtets stamfader Adam här tog en sista öfverblick öfver paradiset, innan han lemnade detsamma, och att det är hans fotsteg, som ännu synes på toppen. Hinduerna deremot tro att fotspåret är efter deras gud Siva, och Buddhisterna, som

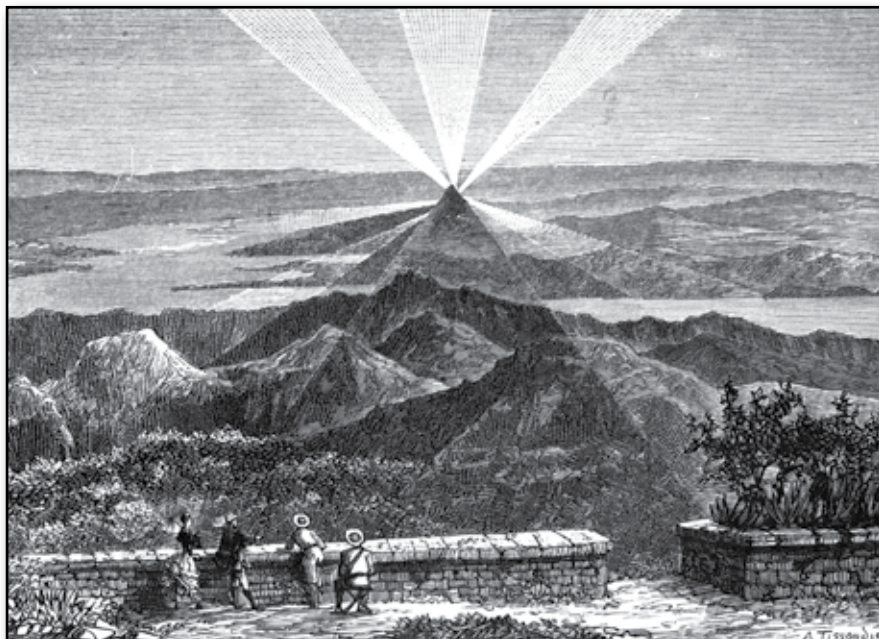
hafva uppsigten öfver piken, säga att Buddha lemnat sitt märke der, intryckande sitt fotspår i hårda granittoppen så lätt, som om den varit vax.

Det s. k. fotsteget är en fördjupning, liknande en människofot, 1 $\frac{2}{3}$ meter lång och $\frac{3}{4}$ meter bred. Dess kanter äro infattade i perlor och buddhisterna hafva inhägnat det och uppsatt ett träskjul deröfver. En prest vistas der och mottager skänker från både trogna och otrogna.

Vid det temligen besvärliga klättrandet till pikens topp söker resanden gerna att slå två flugor i en smäll samt lagar så att han är på toppen före soluppgången, så att han kan se bergskuggan i daggryningen höja sig med solen, tills den plötsligen försvinner. Står man på pikens topp och låter blickarne falla vesterut, medan solen går upp, ser man bergets ofantliga skugga utbredd öfver land och haf och till ett afstånd af 120—130 kilometer. Allt efter som solen stiger, närmar sig skuggan hastigt intill berget och tyckes på samma gång vända sig på ända och allt högre resa sig öfver åskådaren i form af en jettestor pyramid, hängande lik en mörk slöja i luften och för hvarje ögonblick framträdande allt tydligare, tills den plötsligt tyckes störta öfver iakttagaren, hvarefter den med ens försvinner. Men detta är icke allt. Icke sällan tyckas från skuggans spets utgå strålar af ständigt skiftande form, stundom liknande lysande rök och stundom liknande solstrålar, framträngande från ett moln. Rundt kring dessa strålar tyckas stundom verkligen flocka sig alla ströfläckar af moln eller dimma, som synas i deras närhet på himmelen, då man ser dem glöda i prismats mest lysande färger. Effekten af dessa färgade ljusstrålar är någonting obeskrifligt vackert. Och ännu under det solen stiger mot zenit och skuggan tyckes falla tillbaka till bergets

fot, är dennas blåa, eller svarta utsprång kantadt å ömse sidor med ett ljusbräm, som visar alla regnbågens färger. Denna vackra företeelse beror uppenbart på en diffraktion, hvars verkan öfverdrifves af någon lokal egendomlighet hos atmosfären och som på den ljusa dimmans framsida kastar sina färgade fransar liksom på en skärm.

Den förutnämnda rörliga skuggan vid Adams pik beror antagligen just på morgondimman, innan denna hunnit skingras af solstrålarne, äfven mot rök och dunster, hvilka lätt kasta tillbaka ljuset, som tydliga skuggor kunna uppstå. De ljusstrålar, som från den uppgående solen gå i sned rigtning öfver bergets spets ned mot låglandet, framgå derunder genom luftlager af olika täthet, nemligen öfverst genom betydligt kallare luft än nere vid slättlandet, der luften ofta är mindre tät i följd af uppvärmning från jordytan, och böja sig därför uppåt genom totalreflektion på samma sätt som vid hägringar. En reflekterad skugga måste följaktligen på detta sätt uppkomma, så länge solen icke stigit så högt, att dess strålar träffa de nedre luftlagren i sådan ritgning, att de förmå genombryta dem.

Skuggan från Adams pik, sedd från toppen.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)